

Η εν Χριστώ Αυτονομία (Χριστόφορος Παπαδόπουλος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Είπαμε ότι το αιώνιο πρόβλημα του ανθρώπου είναι ο θάνατος. Ο Θεός ενανθρώπησε για να θεωθεί ο άνθρωπος, χωρίς την ανάσταση όμως, την νίκη και κατάργηση του θανάτου, η αλήθεια αυτή παραμένει λειψή κι αδιάφορη για τον άνθρωπο [178]. Ο Χριστός δηλαδή ήρθε, όχι απλά και μόνο για να θεσπίσει μία νέα ηθική, αλλά για να πατήσσει «θανάτω τόν θάνατον». Αυτό είναι το παράδοξο της χριστιανικής πίστεως, το ότι ο Χριστός δείχνει την αληθινή ελευθερία σταυρώνοντας τον Εαυτό Του. Ως αναμάρτητος άνθρωπος σταυρώνεται εκουσίως, επομένως είχε το «δικαίωμα» να αναστηθεί, να «σκίσει το χειρόγραφο» και να καταλύσει την εξουσία του θανάτου. Δεν είναι ένα κατόρθωμα η ανάσταση, αλλά ένας τρόπος ζωής, που προτείνεται ελεύθερα σ' όλους τους ανθρώπους.

Ο Χριστός καλεί τους ανθρώπους προς μίμηση, δείχνωντάς τους την οδό και τον τρόπο για την αληθινή αυτονομία, η οποία είναι, όσο περίεργο κι αν ακούγεται, η εκούσια στάυρωση, η κάθοδος στον Άδη. Αν βάλουμε εδώ τελεία, τα πράγματα είναι πολύ απαισιόδοξα. Την εκούσια σταύρωση όμως ακολουθεί η ανάσταση και η δι' αυτής νίκη επί του θανάτου. Μιμούμενος ο άνθρωπος τον Χριστό, γίνεται κοινωνός του σταυρού και της αναστάσεώς Του [179]. Όταν γίνεται αναφορά για μίμηση του Χριστού, εννοείται η οντολογική μετάπλαση του ανθρωπίνου είναι, όχι απλά η ηθική συμμόρφωσή του, το οποίο είναι δευτερογενές. Με άλλα λόγια, με τη

μίμηση του Χριστού, ο άνθρωπος, γίνεται χριστός [180].

Το ήθος που υποδεικνύει ο Χριστός είναι σταυροαναστάσιμο. Η ηθική της αυτονομίας που προβάλλεται απ' την σύγχρονη κοινωνία, διδάσκει την «σταύρωση» των άλλων για να διαφυλαχθεί το Εγώ. Η αυτονομία αυτή διεκδικεί και παίρνει. Αντίθετα η αυτονομία που θεμελιώνει ο Χριστός «δεν σταυρώνει, αλλά σταυρώνεται· δεν διεκδικεί, αλλά μοιράζεται· δεν λογίζεται τα εαυτής, αλλά κοινωνεί» [181]. Ο ανθρωπισμός υποστηρίζει να διεκδικεί ο άνθρωπος την αυτονομία του, από την άλλη ο Χριστός λέει να θυσιάζει ο άνθρωπος την αυτονομία του για χάρη των άλλων, κάτι το οποίο έκανε ο Ίδιος. Ο Χριστός «εν μορφή Θεού υπάρχων ουχ αρπαγμόν ηγήσατο το είναι ίσα Θεώ, αλλ' εαυτόν εκένωσε μορφήν δούλου λαβών, εν ομοιώματι ανθρώπων γενόμενος και σχήματι ευρεθείς ως άνθρωπος εταπείνωσεν εαυτόν γενόμενος υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δε σταυρού» [182]. Έκανε το αντίθετο απ' αυτό που έκανε ο Αδάμ. Ο τελευταίος υποτάχθηκε στο ατομικό θέλημα, που διαιρεί την ανθρώπινη φύση, ενώ ο Χριστός ταύτισε το φυσικό Του ανθρώπινο θέλημα με το, αντίστοιχα φυσικό Του, θείο. Ο Αδάμ δείχνει ανυπακοή στο θείο θέλημα, με αποτέλεσμα τον θάνατο, αντίθετα, ο Χριστός, ως ο νέος Αδάμ, δείχνει απόλυτη υπακοή, με αποτέλεσμα την ένταξη στην απόλυτη θεία ελευθερία [183].

Η θυσία του ατομικού θελήματος και ο εκούσιος σταυρός αποφεύγονται από τον σύγχρονο άνθρωπο, διότι του φαίνονται ως πλήγματα του Εγώ του. Αν δεν σταυρώσει όμως ο άνθρωπος τον εαυτό του, οπωσδήποτε θα σταυρώσει τους άλλους προκειμένου να υπηρετήσει την φιλαυτία του. Η αληθινή αυτονομία είναι η υποταγή στο «νόμο» της αγάπης. Μάλιστα, ακόμη κι ο Φρομμ υποστηρίζει ότι η αγάπη «είναι κάτι σύμφυτο στον άνθρωπο, που ακτινοβολεί από μέσα του» [184]. Η αγάπη έχει όμως ενοποιητικό χαρακτήρα, επομένως πρέπει να συνοδεύεται από

ταπείνωση και αυταπάρνηση και όχι από εγωκεντρισμό και ιδιοτέλεια [185]. Η πραγματική αγάπη φανερώνεται με την ταπείνωση και την υπακοή και σαρκώνεται στο πρόσωπο του Χριστού, ο οποίος «αντί της προκείμενης αυτώ χαράς υπέμεινε σταυρόν» [186]. Γι αυτό και η αγάπη συνδέεται άρηκτα με την κενωτική προσφορά στην χριστιανική ηθική.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

- 178. Χρήστου Γιανναρά Ό.π., σ. 165.**
- 179. Βλ. Γεωργίου Μαντζαρίδη, *Ορθόδοξη Πνευματική Ζωή*, σ. 30.**
- 180. Βλ. του ίδιου *Χριστιανική Ηθική II*, σ. 275.**
- 181. Κώστα Δεληκωσταντιή, *Το ήθος της ελευθερίας*, σ. 26.**
- 182. Φιλ. 2, 6-8.**
- 183. Γεωργίου Μαντζαρίδη, Ό.π., σ. 203.**
- 184. E. Fromm, *Ο άνθρωπος για τον εαυτό του*, σ. 53, πρβλ. Γεωργίου Μαντζαρίδη, *Χριστιανική Ηθική I*, σ. 129.**
- 185. Γεωργίου Μαντζαρίδη, *Χριστιανική Ηθική I*, σ. 129.**
- 186. Εβρ. 12,2. πρβλ. Ό.π.,**